

MARCO TANGHERONI, *Aspetti del commercio dei cereali nei paesi della Corona d'Aragona, 1. La Sardegna*, Pisa 1981, 220 S. Yayınlayan kurum: Consiglio Nazionale delle Ricerche. Centro di studi sui rapporti italo-iberici / Cagliari.

İspanya'da egemen olan Aragon ailesinin Akdeniz dünyasındaki tahıl ticaretindeki yerine değinen bir dizi araştırmanın ilki Sardunya adasına ayrılmıştır. Önemli bir buğday üretim yeri olduğu için batı Akdeniz havzasında hatırı sayılır bir yer işgal eden Sardunya'nın ne gibi bir ticaret etkinliği bulunduğu incelenmesi yanında, genel sorunlar da ele alınmıştır. Son yıllarda ekonomi tarihlerinde sıkça görülen fiat hareketini saptama, üretimin niteliği ve niceliği, elde edilen ürünün hangi ulaşım araçlarıyla devletler ve kentler arasında taşındığı tarzındaki konular burada da sentetik bir şekilde ele alınmıştır. XIV. yüzyılına ortalarından başlayan bu dönem için İtalyan belgeleri kadar İspanya belgelerine de ağırlık verilmiştir. Aragon krallarının özel belgeliği araştırmada epey bir ağırlık meydana getirmektedir. Zira Katalonya'nın gelişmesinde önemli bir yer tutan bu ticaret faaliyeti, batı Akdeniz'de sınırlı kalmamış, doğu taraflarına değin ilerlemiştir. Eski Türk kroniklerinden bazılarında adları geçen Katalonyalıların Akdeniz'de oynadıkları rol bizi de yakından ilgilendirmektedir. Kitapta adı geçmemekle beraber, Anadolu'nun yüzyıllar boyunca en önemli bir buğday üretim ve dışatım merkezi olduğu bazı araştırmaların satırlarında bulunmakla beraber, yabancı belgelerdeki kayıtların incelenmemiş olması, zaten çok sınırlı sayıdaki kaynaklarımızın kullanımını daha da güçleştirmektedir. Zaten bu satırları bu temenni ile kaleme almış bulunuyoruz. Elimizdeki kitap, gösterdiği kaynaklar ve kullandığı yöntemle bu niyeti benimseyecek kişilere yol gösterecektir. On başlık altında toplanan bilgilerde, soruna genel giriş Sardunya'nın coğrafi özellikleri, Katalonya'nın tahıl sorunu ve bunun bu adadan sağlanması için yapılan çabalar ve bu siyasal çabaları yürüten tüccarlar ve işlettikleri gemileri ele alınmıştır. Kitaba genel bir giriş yazan A. Boscolo, konunun diğer alanlara kaydırılarak devam ettirileceğini haber vermektedir.